

Obraćanje prvog zamjenika visokog predstavnika Larryja Butlera na Konferenciji o konkurentnosti BiH, Centar za menadžment i informacione tehnologije (MIT)

Dame i gospodo,

Ako se želite natjecati, morate otići na utakmicu, a kada već odete na utakmicu, mislim da se svi slažemo da onda trebate ići na *pobjedu*.

Bosna i Hercegovina još uvijek se ne natječe efikasno, nitko od prisutnih to neće osporiti.

A obzirom da u ovoj zemlji postoji mnogo talentiranih poslovnih ljudi, prosvjetnih radnika, inženjera, obrtnika i ostalih koji su spremni da se uhvate u koštac sa svijetom, i da *pobijede*, nedovoljna konkurentnost BiH je skandalozna.

Birokratska skleroza i hronične političke svade i dalje ugrožavaju konkurentnost Bosne i Hercegovine.

Ako dozvolite da proširim metaforu: zemlja je ušla na stadion globalne ekonomije, ali još uvijek nije izašla na teren.

Ali već sada je vidljiv značajan napredak, a u budućnosti će taj napredak biti još veći.

Tokom proteklih nekoliko sedmica osvrnuli smo se na deceniju koja je prošla od potpisivanja Dejtonskog sporazuma, ali smo bacili pogled i u budućnost, u eru kojom će dominirati prijem u Evropsku uniju, stvari koje je potrebno učiniti da bi se

osigurao ulazak u EU te sve prednosti koje će to članstvo donijeti.

Posljednjih nekoliko godina decenije Dejtona donijele su izuzetan napredak u nastojanjima da se država BiH racionalizira i učini djelotvornijom, te da radi za dobrobit svojih građana. Ostvarena poboljšanja imaće direktan i pozitivan uticaj na konkurentnost zemlje.

Naredna decenija će ubrzati ovaj proces, jer će u tom periodu BiH implementirati odredbe iz *acquis communautaire*-a.

Dakle, da se ovdje radi o zemlji ograničenih ekonomskih potencijala, čak i najambiciozniji program administrativne ili političke reforme mogao bi donijeti samo skromne rezultate.

Ali Bosna i Hercegovina nije zemlja sa ograničenim ekonomskim potencijalom. To je zemlja koja ima potencijal da bude izvrsna.

A to znači da administrativne i političke reforme mogu donijeti izuzetne rezultate.

Svjedoci smo da pozitivan trend već postoji:

- Reforme carinskog sistema, bankarskog sektora te komunalnog sektora su imale pozitivan uticaj na privredu.
- Nastojanja da se eliminiraju administrativne poteškoće sa kojima se suočavaju nova preduzeća kada počinju sa radom također su dovela do osjetnog napretka u poslovnom okruženju.
- Uvođenjem PDV-a 1. januara naredne godine stvoriće se pretpostavke za pravedan i efikasan sistem indirektnog oporezivanja, što je značajan korak naprijed u pogledu unutarnjih ulaganja i Evropskih integracija.
- Predviđeni porast bruto domaćeg dohotka od 5.6% najveći je na Balkanu; inflacija je i dalje gotovo zanemariva; industrijska proizvodnja, izvoz i direktna strana

ulaganja su porasli.

Dakle, u ekonomiji su već vidljivi rezultati razboritog upravljanja. Shodno tome, BiH je popravila svoj status u Izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma o globalnoj konkurentnosti. Međutim, obzirom da je ove godine izvještaj proširen i da obuhvata veći broj zemalja, BiH je u stvari spala sa 93. na 94. mjesto na Indeksu poslovne konkurentnosti.

Ovaj pad za jedno mjesto svakako nije najvažniji detalj u ovogodišnjem izvještaju. Ono što treba naglasiti je da BiH, zemlja sa srednjom stopom prihoda, ostaje u posljednjoj četvrtini rangiranih zemalja u pogledu konkurentnosti.

U ovogodišnjem izvještaju, BiH je odmah iza Moldavije i ispred Alžira.

Hrvatska već sada brzo napreduje na rang listi, te se ove godine popela za 12 mjesta. BiH bi mogla učiniti isto.

Posljednje dvije godine prvo mjesto na ovoj listi zauzima Finska. O toj zemlji znam ponešto, obzirom da sam nekoliko godina proveo u diplomatskoj službi u Helsinkiju.

Kao što je predsjedavajući Svjetskog ekonomskog foruma Klaus Schwab naglasio, Finska je zadržala svoju vodeću poziciju na listi konkurentnosti zahvaljujući poslovnom okruženju, koje je jedno od najinovativnijih u cijelome svijetu. Takvo je stanje omogućilo kontinuirani porast produktivnosti. Finska je na veoma efikasan način prilagođavala upravljanje u makroekonomskom sektoru kako bi se prilagodila okolnostima koje se stalno mijenjaju – a to je izuzetno teško postići u svim većim privredama, dok je BiH u poziciji da to ostvari. Finske su vlasti također bile spremne koristiti budžetske uštede, odupirući se iskušenju da kupuju popularnost kod birača i umjesto toga su se na valjan način brinuli za dobrobit svojih birača za deset ili petnaest godina, kada će penzioni sistem u ovoj zemlji doživjeti ozbiljnu krizu. I konačno, Finska može osjetiti sve prednosti primjetnog i

stvarnog integriteta svojih institucija, te poslovanja u kojem se poštuje vladavina prava.

U svakom slučaju, sve su to oblasti u kojima je BiH već pokrenula, ili pokušava pokrenuti, reforme koje će u konačnici dovesti do usaglašavanja sa finskim modelom – razborito makroekonomsko i fiskalno upravljanje, otvorenost za inovacije, stvaranje pravednih i efikasnih institucija i poštivanje vladavine prava.

Prije petnaest godina, nitko nije ni spominjao Finsku kada se govorilo o svjetskim ekonomskim rang listama.

Poruka je sasvim jasna.

BiH se nalazi u odličnom položaju koji joj omogućava da krene u stvarni ekonomski i poslovni razvoj.

A to znači stalno podizanje životnog standarda.

Ključna pitanja političke organizacije tek treba razriješiti, ali u posljednjih nekoliko godina takva pitanja se uspješno rješavaju. U međuvremenu, proces pristupanja Evropskoj uniji će dati odgovarajući poticaj administrativnim i političkim inicijativama koje bi mogle imati izuzetno pozitivan uticaj na poslovno okruženje.

Sve će to omogućiti BiH da se pomjeri sa margina i da se natječe u globalnoj ekonomskoj utakmici.

Ovo se već počinje dešavati. I već donosi pozitivne rezultate. Sada još samo moramo ubrzati taj proces.

Hvala.